МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра сценічного мистецтва і хореографії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методологічні основи організації навчальної та виховної роботи у хореографічному колективі»

Другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва
спеціалізації В6.03 Хореографічне мистецтво
галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Освітня кваліфікація: магістр перформативних мистецтв
за спеціалізацією (Хореографічне мистецтво)
Форма здобуття освіти – денна

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 08 від «03» вересня 2025 р.

м. Івано-Франківськ - 2025

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

Розробники:

Колногузенко Борис Миколайович – професор, народний артист Украни, академік УАН, професор кафедри сценічного мистецтва і хореографії навчально-наукового інституту мистецтв.

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 8 від «3» вересня 2025р.

Завідувач кафедри
сценічного мистецтва і хореографії,
доцент, кандидат мистецтвознавства: Надія КУКУРУЗА

Загальна інформація

Назва дисципліни	Методологічні основи організації навчальної та виховної роботи у хореографічному колективі
Викладач	Колногузенко Борис Миколайович
Контактний телефон викладача	+380993756179
E-mail викладача	borys.kolnohuzenko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Статус дисципліни	вибіркова
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	У зручний для здобувачів час за узгодженням з викладачем.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальний курс спрямований на формування у здобувачів освіти системного розуміння принципів, методів і практичних засад роботи в професійному хореографічному колективі. У межах курсу розглядаються особливості організації творчого процесу, професійної взаємодії між хореографом, виконавцями, репетитором та іншими учасниками постановочної діяльності.

Особлива увага приділяється методиці проведення репетицій, роботі над технікою виконання, ансамблевою злагодженістю, музикальністю, сценічною виразністю та інтерпретацією хореографічного твору. Вивчаються питання дисципліни, професійної етики, командної комунікації, творчої відповідальності, адаптації до різних стилів і напрямів хореографічного мистецтва.

Курс передбачає поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю, спрямованою на розвиток виконавських, організаційних, комунікативних і творчих компетентностей. Здобувачі опановують навички аналізу хореографічного матеріалу, планування репетиційного процесу, конструктивної взаємодії в колективі та ефективного вирішення професійних завдань.

Вивчення курсу сприяє становленню компетентного, дисциплінованого й творчо активного фахівця, здатного працювати в професійному хореографічному середовищі, брати участь у створенні та реалізації концертних і сценічних проєктів, а також забезпечувати високий рівень виконавської та колективної діяльності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти системного комплексу теоретичних знань, практичних умінь і професійних компетентностей, необхідних для ефективної роботи в професійному хореографічному колективі. Курс спрямований на опанування методологічних засад організації репетиційного та постановочного процесів, розвиток виконавської майстерності, ансамблевої взаємодії, творчої дисципліни, професійної комунікації та здатності до командної роботи.

Основні цілі навчальної дисципліни

У результаті вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні:

- Сформувати цілісне уявлення про структуру, принципи діяльності та функціонування професійного хореографічного колективу.
- Опанувати методологічні основи організації навчально-репетиційного, постановочного та концертного процесів.
- Засвоїти методи проведення репетицій, зокрема прийоми розучування, повторення, корекції та вдосконалення хореографічного матеріалу.
- Розвинути виконавські компетентності, необхідні для точного, виразного й технічно якісного виконання хореографічних творів.
- Сформувати навички ансамблевої взаємодії, синхронності, просторової орієнтації, дотримання малюнка танцю та узгодженості сценічної дії.
- Удосконалити музикальність і сценічну виразність, здатність передавати образний зміст, характер і драматургію хореографічного твору.
- Розвинути вміння аналізувати хореографічний матеріал, визначати його технічні, композиційні, музично-ритмічні та образно-стилістичні особливості.
- Сформувати навички професійної комунікації з хореографом, репетитором, балетмейстером, концертмейстером та іншими учасниками творчого процесу.
- Виховати професійну дисципліну, відповідальність і сценічну культуру, дотримання норм професійної етики та внутрішнього розпорядку колективу.
- Розвинути здатність працювати в команді, конструктивно взаємодіяти з партнерами, приймати зауваження та використовувати їх для професійного вдосконалення.
- Опанувати принципи адаптації до різних хореографічних стилів, виконавських манер, творчих вимог і умов сценічної діяльності.
- Сформувати готовність до професійної діяльності у складі хореографічного колективу та участі у створенні й реалізації концертних, сценічних і мистецьких проєктів.

4. Програмні компетентності та результати навчання.

Загальні компетентності:

ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань).

Фахові компетентності:

СК1. Усвідомлення місця та ролі хореографічної культури у сучасному соціокультурному просторі, здатність виявляти новітні тенденції та перспективні напрями розвитку хореографії.
СК2.Здатність виявляти та вирішувати проблеми (дослідницькі, творчі, організаційні) у сфері фахової діяльності.
СК03. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.
СК05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.
СК06. Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.
СК08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини.
СК9. Здатність до балетмейстерської розробки та втілення хореографічних творів.
СК10. Усвідомлення синтетичної природи хореографічного мистецтва та багатоманітності його можливих зв'язків з іншими мистецтвами у хореографічному творі.
СК11. Здатність створювати хореографічну складову в різних мистецько-видовищних формах.
СК12. Здатність обирати оптимальну стратегію і тактику реалізації творчого проекту.
СК13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.
СК14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.
СК15. Здатність здійснювати художньо-просвітницьку діяльність з метою пропаганди хореографічного мистецтва.
СК17. Здатність розробляти і втілювати авторські хореографічні твори різноманітні за формою, жанром, виражальними засобами з використанням традиційних та новітніх прийомів їх створення.

Результати навчання:

ПР1. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для провадження педагогічної, балетмейстерської, науково-дослідної діяльності, адміністративно-управлінської в сфері хореографії.
ПР2. Адаптуватися та діяти в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, генерувати нові ідеї задля вирішення проблемних ситуацій.
ПР3. Організовувати колективну діяльність задля реалізації планів, проектів.
ПР4. Використовувати комунікаційні технології для професійних контактів,

брати участь у дискусіях з проблем розвитку мистецтва та освіти.
ПР5. Вміти аргументувати, упорядковувати факти, аналізувати, порівнювати, класифікувати, робити висновки у процесі науково-дослідної діяльності.
ПР6. Виявляти тенденції та перспективи розвитку хореографічної культури у процесі аналітичного осмислення подій та фактів минулого та сучасності.
ПР7. Виявляти дослідницькі, балетмейстерські, організаційні, педагогічні проблеми у процесі фахової діяльності, причини їх виникнення, розробляти програми їх вирішення.
ПР8. Застосовувати методологію наукових досліджень у процесі аналізу феноменів хореографічної культури.
ПР9. Володіти навичками художньо-критичного осмислення явищ хореографічної культури сучасності в контексті загально-мистецького поступу.
ПР14. Розробляти та втілювати хореографічні твори на основі народних свят та обрядів, креативно підходити до обрання виду, жанру, форми, виражальних засобів відповідно до теми і ідеї.
ПР22. Реалізовувати повний цикл багаточастинного балетмейстерського твору – від творчого задуму до сценічного втілення, з урахуванням власного досвіду, наявних вимог, ресурсів та інших умов.

5.Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		20	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		10	
самостійна робота		60	
Індивідуальні заняття		-	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
3	В6 Перформативні мистецтва В6.03 Хореографічне мистецтво	2	вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
ТЕМА	Кількість годин		
	Лекції	Семінарські заняття	Са
Розділ 1. Види та форми професійних хореографічних колективів			
Тема 1. Ансамблі танцю. Ансамблі пісні і танцю та державні народні хори. Особливості балетмейстерської діяльності	1		

Тема 2. Специфіка роботи балетмейстерів та артистів у театрі опери та балету, українському музично-драматичному театрі та театрі музичної комедії (оперети)	1		
Розділ 2. Види балетмейстерської діяльності в професійному хореографічному колективі			
Тема 4. Балетмейстер-створювач	1		
Тема 5. Балетмейстер-репетитор та балетмейстер-педагог	0,5	1	
Тема 6. Службові обов`язки та повноваження художнього керівника та головного балетмейстера	0,5	1	
Розділ 3. Організація репетиційної та концертної діяльності професійного хореографічного колективу			
Тема 8. Методологія навчально-тренувального процесу.	2	2	
Тема 9. Художні критерії хореографічних творів	1		
Тема 10. Організація та проведення концертних виступів	1		
Тема 11. Участь в концертах, конкурсах, фестивалях	2	2	
Розділ 4. Методологічні основи організації виховної роботи			
Тема 12. Види та форми виховної роботи	2		
Тема 13. Виховна робота в аматорському хореографічному колективі. Виховна робота в професійному хореографічному колективі	1	2	
Розділ 5. Особливості діяльності артистів у хореографічному колективі			
Тема 14. Методика дихання	2	2	
Тема 15. Особиста гігієна	1		
Тема 16. Репетиційна форма та концертний костюм	1		
Тема 17. Хибні звички та їх запобігання	1		
Тема 17. Вимоги до обладнання балетного залу	2		
Всього за курсом:	**20**	**10**	

Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання курсу	Практичне заняття – 60 балів Самостійна робота – 10 балів Залік – 30 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	До складання заліку допускаються студенти, які за результатом змістового модуля набрали не менше як 25 балів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	**A**	зараховано
80 – 89	**B**	
70 – 79	**C**	
60 – 69	**D**	
50 – 59	**E**	
26 – 49	**FX**	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	**F**	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика навчальної дисципліни

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на принципах академічної доброчесності, професійної відповідальності, взаємоповаги, дисциплінованості, творчої активності та особистої зацікавленості здобувачів освіти в результатах навчання.

Основні положення

Відвідування занять є обов'язковим. Практичний характер дисципліни передбачає систематичну участь у лекційних, практичних, репетиційних і постановочних заняттях.

Запізнення на заняття не допускаються, оскільки порушують організацію навчального та репетиційного процесу. У разі поважної причини здобувач освіти повинен завчасно повідомити викладача.

Пропущені заняття підлягають відпрацюванню у формі, визначеній викладачем. Відпрацювання не звільняє здобувача освіти від виконання поточних навчальних завдань.

Здобувачі освіти повинні приходити на заняття у відповідній репетиційній формі, мати необхідне взуття та дотримуватися вимог особистої гігієни й безпеки під час виконання фізичних вправ.

Під час практичних і репетиційних занять необхідно дотримуватися правил техніки безпеки, уважно виконувати рекомендації викладача та відповідально ставитися до власного здоров'я і безпеки партнерів.

Основою роботи в колективі є повага до всіх учасників освітнього і творчого процесу. Не допускаються прояви дискримінації, агресії, приниження, некоректне ставлення, образливі висловлювання чи дії, що перешкоджають конструктивній взаємодії.

Здобувачі освіти повинні дотримуватися принципів професійної етики, зокрема коректності у спілкуванні, відповідальності за доручену роботу, пунктуальності, дисциплінованості та готовності працювати в команді.

Навчальна діяльність має здійснюватися з дотриманням принципів академічної доброчесності. Забороняються плагіат, списування, подання чужих робіт як власних, фальсифікація результатів навчання та інші порушення академічної доброчесності.

Оцінювання результатів навчання здійснюється прозоро й об'єктивно з урахуванням:

- рівня теоретичної підготовки;
- якості виконання практичних і репетиційних завдань;
- технічної майстерності та сценічної виразності;
- музикальності, ансамблевої злагодженості й дисциплінованості;
- активності на заняттях;
- здатності працювати в команді;
- своєчасності та якості виконання самостійних завдань;
- прогресу здобувача освіти протягом навчального періоду.

Оцінюється не лише кінцевий виконавський результат, а й процес професійного розвитку, систематичність роботи, здатність сприймати зауваження, виправляти помилки та вдосконалювати власні виконавські навички.

Здобувачі освіти зобов'язані дбайливо ставитися до хореографічної зали, сценічного обладнання, костюмів, реквізиту та іншого майна закладу освіти.

Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв під час занять дозволяється лише з навчальною метою або з дозволу викладача.

У разі виникнення проблем, пов'язаних зі станом здоров'я, фізичним навантаженням чи психологічним самопочуттям, здобувач освіти повинен своєчасно повідомити викладача.

Усі учасники освітнього процесу мають право на об'єктивне оцінювання, конструктивний зворотний зв'язок, повагу до особистої гідності та безпечне освітнє середовище.

Дотримання політики навчальної дисципліни сприяє створенню організованої, безпечної та творчої атмосфери, необхідної для ефективної підготовки майбутніх фахівців хореографічного мистецтва.

Рекомендована література

1. Васіна З. Еволюція українського вбрання. Сторінки з історії. Вид-во Віват: Харків, 2021. 560 с.
2. Верховинець В. Теорія українського народного танцю. Київ: Муз. Україна, 1990. 150 с.
3. Войченко Л. Історія костюма в тезах та ілюстраціях. Навчальний посібник. Ужгород, 2011. 120 с.
4. Воропай О. Звичаї нашого народу: етнограф. нарис: в 2 т. Київ: Оберіг, 1992. Т. 1. 449 с.
5. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Кн. 1: Гуцульські танці

/ Ін-т народознавства НАН України. Львів, 2008. 608 с.
6. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат. Кн 2: Бойківські і лемківські танці / Ін-т народознавства НАН України. Львів, 2008. 318 с.
7. Голдрич О. Танцюймо разом: танці з репертуару народних ансамблів вишів м. Львова: «Черемош», «Полонина», «Підгір'я». Львів : Сполом, 2006. 288 с.
8. Голдрич О. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Вид. 2-ге, допов. Львів : Сполом, 2006. 172 с.
9. Гоцалюк А. Календарно-обрядове дійство як духовний феномен української культури. *Культура і сучасність*. 2015. №1. С. 28–33.
10. Зубатов С. Методика викладання українського народного танцю : підручник. Київ : Ліра-К, 2020. 376 с.
11. Зубатов С. Танцювальні композиції та етюди українських народних танців: навч. посібн. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 376 с.
12. Квецко О. Хореографічна культура бойків на Прикарпатті кінця ХХ – початку ХХІ століть : дис. …канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистетцв, 2021. 249.
13. Килимник С. Український рік у народних звичаях в історичному висвітленні: у 3 кн., 6 т. ; Кн. ІІ., т. 3: Весняний цикл. Київ : Обереги, 1994. 528 с.
14. Козинко Л. Теорія фольклорного танцю в контексті культурної антропології. Курбасівські читання : зб. наук. пр. Київ, 2011. С. 80–87.
15. Колногузенко Б. Види мистецтв і хореографії: [метод. посіб.]. М-во культури України, Нац. хореогр. спілка України. – 2-ге вид., допов. Харків: 2014. 319 с.
16. Колногузенко Б. Хореографічна композиція: метод. посіб. з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2018. 208 с.
17. Масленко В., Дольчук В. Майстри хореографічного мистецтва: збірка матеріалів конференції 25 лютого 2019 року. Міністерство культури України. Національна хореографічна спілка України. Київ: НХСУ, 2019. 123с.
18. Пономар Л. Знакові функції одягу в обрядовій культурі українців середини ХХ – початку ХХІ століття: появи локальних традицій (за матеріалами експедицій). Народна творчість та етнологія. 2015. С. 32–38.
19. Семенова Н. Феномен української національної балетної вистави в контексті європейської хореографічної культури. Хореографічна освіта і мистецтво України в контексті європейських та світових тенденцій: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 21–22 квітня

2017 р.). Київ, 2017. С. 94–98.
20. Словник української мови / упор. з дод. власн. матеріалу Б. Грінченко : в 4-х т. Київ : Вид-во Академ. наук Української РСР. 1958. Т. 2. С. 408.
21. Скуратівський В. Місяцелік : укр. нар. календар / худож. Є. Сендзюк. Київ: Мистецтво,1993. 207 с.
22. Чубинський П. Мудрість віків. Українське народознавство у творчій спадщині Павла Чубинського. Кн. 2. Київ: ЦУЛ, 2020. 224 с.